

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.251/2018/10.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Bajnok István előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

Az I. rendű alperes:

A II. rendű alperes:

A III. rendű alperes:

Az I. és a III. rendű alperesek képviselője: Stefán és Pázmándi Ügyvédi Iroda ügyintéző: Dr.

Stefán Tamás ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: III. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla, 16.Gf.40.555/2017/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma: Fővárosi Törvényszék, 19.G.41.988/2016/16. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletének felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezését megváltoztatja, és a keresetet e részében is elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. rendű alperesnek 86.100 (nyolcvanhatezer-egyszáz) Ft első- és másodfokú együttes perköltséget, valamint 82.700 (nyolcvankétezer-hétszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2008. július 30-án a felperes zálogkötelezett jogelődje, a II. rendű alperes mint adós és zálogkötelezett, valamint az I. rendű alperes jogelődje mint hitelező és zálogjogosult közjegyzői okiratba foglaltan önálló zálogjoggal biztosított deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek.

- [2] A kölcsönszerződés 4.10. pontja az alábbi rendelkezést tartalmazza: „A Kölcsön és járulécai mindenkori összegének megállapítása, illetve a Kölcsön folyósításának időpontja és a szerződés alapján fennálló tartozás mindenkori összegének igazolása szempontjából a Bank üzleti könyvei és nyilvántartásai az irányadóak, az azokban foglaltakat kell mértékadónak és hitelesnek tekinteni. Ennek megfelelően a szerződő felek a mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás mértékének megállapítása tekintetében alávetik magukat a Hitelező nyilvántartásai és üzleti könyvei tartalmának, azt magukra nézve kötelezőnek fogadják el.”
- [3] Az I. rendű alperes a III. rendű alperesre ruházta át a perbeli szerződést is tartalmazó szerződéses állományát.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [4] A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés 4.10. pontja tisztességtelenségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése, a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjára hivatkozással. A II. rendű alperest ennek tűrésére kérte kötelezni.
- [5] Az I. és III. rendű alperes a jogutódlást bejelentették és kérték a III. rendű alperes jogutódként való perbelépése engedélyezését, és az I. rendű alperes perből való elbocsátását. A felperes a perbelépéshez hozzájárult, az I. rendű alperes perből való elbocsátásához azonban nem.
- [6] Az I. és a III. rendű alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték, a II. rendű alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította a kölcsönszerződés 4.10. pontja - [2] pontban idézett - rendelkezésének érvénytelenségét. A II. rendű alperest ennek tűrésére kötelezte, az I. rendű alperessel szemben a keresetet elutasította.
- [8] Határozatát azzal indokolta, hogy a támadott kikötés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjába ütközik, ezért tisztességtelen, mert az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. Álláspontja szerint a perbeli kikötés a fogyasztó olyan előzetes joglemondása, amellyel az adós a szerződéskötés időpontjában nyilatkozik úgy, hogy a jövőben mindenkor a kölcsön- és járuléktartozás tekintetében magára nézve kötelezőnek fogadja el a hitelező nyilvántartását, üzleti könyvei tartalmát. Így a III. rendű alperesnek a felperessel szembeni jogvitája esetén a saját üzleti könyvei, illetve nyilvántartásai

tartalma megfelelőségét nem kell igazolnia, ezzel szemben az adósnak kell akár a végrehajtási eljárásban esetleges kifogásai szerint saját tartozása összegét és annak mértékét bizonyítania, amellyel a bizonyítási teher gyakorlatilag megfordul.

- [9] A III. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit – annak indokaival egyetértve – helybenhagyta. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező szerződéses kikötés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelennek minősül. Rámutatott, a kérdéses kikötés lényegében az adós „biankó” tartozáselismerő nyilatkozatát rögzíti. A felperes előzetes joglemondása, illetve azon körülmény miatt, hogy a III. rendű alperesnek lehetősége van a felperessel szemben közjegyző általi végrehajtási záradékolással végrehajtást indítani, az adós rákényszerül, hogy a végrehajtási eljárásban bizonyítsa tartozásai összegét, azaz a bizonyítás már őt terheli.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A III. alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet keresetnek helyt adó rendelkezése megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjába ütköző módon állapította meg a perbeli szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét.
- [11] Hivatkozott arra, hogy nem állapítható meg a perbeli kikötés érvénytelensége, tisztességtelensége, a rendelkezés sem nyelvtani, sem dogmatikai értelmezés alapján nem ütközik a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjába, az nem fordítja meg a bizonyítási terhet.
- [12] A felülvizsgálati ellenkérelem benyújtásakor még jogi képviselővel rendelkező felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértőnek találta.
- [14] A Kúria az EBH2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült,

közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 206. §-ában, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény szerződéskötés időpontjában hatályos 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111. § (1) bekezdésében és a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Az itt kifejtett jogi álláspontot a BH2018.146. számon közzétett döntésében további érvekkel egészítette ki. A Kúria tehát úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.

- [15] Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjának téves alkalmazásával állapították meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés 4.10. pontja tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősül.
- [16] A Kúria ezért a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítélet kölcsönszerződés 4.10. pontjának érvénytelenségét megállapító rendelkezését megváltoztatva, a keresetet e részében is elutasította.

Záró rész

- [17] Az eredményes felülvizsgálati kérelemre tekintettel az első-, másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban is pervesztes felperes az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján köteles a III. rendű alperes - 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított - ügyvédi munkadíjból és az általa megfizetett 48.000 Ft fellebbezési és 70.000 Ft felülvizsgálati eljárási illetékből álló első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére.
- [18] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [19] A Kúria a döntését az rPp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyláson kívül hozta meg.

Budapest, 2019. április 23.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró

A kiadmány hitelével:

/Seres Józsefné/
tisztviselő